Anul II. Nrul 31. Apare în fiecare Joui. Budapesta 17 Decembrie 1903

Abonamentul:
1 an: ... ... 4 coroane
½ an: ... ... 2 coroane
¼ an: ... ... 1 coroană
Un numer: 8 filerî
Dacă 30 foî se vor abona pe o singură adresă abonamentul costă:
Pe un ¼ de an 60 filerî.
Pe ½ de an 1 cor. 20 filerî
» 1 an 2 cor. 40 »

VOINȚA POPORULUI

Organul partidei socialdemocrate reorganisate din Ungaria.
Foaie pentru poporul muncitor Român.

Aici să se adreseze tot felul de scrisori bani.
Redacția și administrația:
Szabad Szó
BUDAPESTA.
VII., István-ut 67.

Mezőfi Vilmos
Redactor prim.

Fraților!

O bucuriă vě vestesc vouě. Conducětoriî partideî au hotărit, începênd dela Anul-Nou să mărească foia „Voința Poporuluî.“ De douě orî atâta vețî căpěta de cetit, de douě orî atâta vețî putea învěța, vețî căpěta sciri din întrega lume, și în'êmplările din casa țěriî. Și pe lângă tóte aceste **prețul abonamentelor nu va fi maî mare,** ci vețî căpěta fóia de douě orî așa de mare tot pe acel preț. Din aceste puteți vede, că partida nóastră, partida socială democrată reorganisată nu vrea dobândă, ci voesce a ve învěța cum puteți scăpa din apěsare, sclăvie, fómete, miserie. Insă Voința Poporuluî numaî atuncî va fi de douě-orî așa de mare, precum a fost, dacă toțî aceia, carî începênd de la 1 Octomvrie aŭ încetat a abona, éră vor abona și vor nisui a strînge abonențî cât maî mulțî. Acela, care pretinde de la partidă sfat, muncă, jertfe, măcar cu aceea sě ajutoră partida, să aboneze Voința Poporuluî.

Prețul Voințeî Poporuluî dară rěmâne pe un ¼ de an 1 corónă, dar dacă barem 10 inșî abonațî, atuncî nu cóstă numaî 60 de filerî pe treî lunî.

Datorința fiescecăruia este așadară ca să aboneze Voința Poporuluî, pentru-ca cine nu face barem acesta nu e socialdemocrat, aceluîa îî umblă gura, ca și a babelor bětrâne, dar n'ajunge nicî o cépă dejerată. Cine vrea să scapă din robie, sclăviă, aceluîa să nu-î cadă rěŭ a da 60 de filerî pentru dreptatea, libertatea.

Dacă ațî priceput, așa vețî face.

Cu salutare fratéscă.

Comitetul partidei.

Pentru libertate

Cronicele, în carî sě află scrisă historia omenireî, sunt pline de lupte crâncene, carî aŭ decurs sute și sute de anî intre domnî și servitorî, ómenî bogațî și sěracî, jobagî și domnî cu pămênturî mari.

Incă și pentru cea maî mică parte de pămênt rîurî de sânge aŭ curs în numele libertățiî. Așa s'a vědut une-orî, că va invinge libertatea, une-orî éră învinsă cu totuluî n'avea speranța în presinte, n'avea speranță nicî în viitor. Din când în când tot inainta pe calea sa grea, dar numaî pentru aceea, ca peste șirul lung al anilor să fiă apěsață. Din lupta acésta a libertățiî totușî a avut ce-va folos omenirea. Deși cu mult nu, dar barem cu un paș mititel a ajuns maî apróре de scopul seŭ măreț, de libertatea universală, Ómenî nuî aŭ trebuit să vină, carî să ajutoră libertatea într'atâta, ca in urmă să invingă. Șepte sute de anî aŭ luptat țěraniî, până-ce aŭ scăpat de jugul nobilimeî și a domnilor marî; și abîa că aŭ scăpat de acestia, s'începe lupta maîestósă a țarěnimeî și a cetățenilor pentru libertate, pentru drepturîle omuluî. Libertate, asigurarea vieții omuluî muncitor, *acesta e scopul socialdemocrației în dilele de adî, acesta e lupta de clase* în timpurile cele maî noue.

Libertate și bună stare să aîbă toțî, acesta e scopul nostru, pentru care luptăm și ţipăm din cale, dar numaî cu organisare pacinică, — tot ce near impedeca în ajungerea acestuî scop măreț.

Rîndul de adî causéză apěsare. Comunitatea mijlócelor de producere póte numaî să producă libertatea universală. Acela, care, ca să pótă trăî, are lipsă de un om îngâmfat, care îî dă lucru, acela, care să rógă pentru lucru numaî ca să nu piară de fóme, *acela nu e om liber, nu póte fi om liber.* Așadară, ca să putem asigură libertatea personală, individuală, e de lipsă, ca să putem ajunge la un mod de traîŭ maî ușor.

Dacă semênța libertățiî e semênat în pămênt bun, atuncî sě va cresce din ea un arbore frumos, înalt. Lin, cu încetul cu încetul, peste mulțî ani, pentru-că și arborele cu incetul cresce.

Pentru libertatea luptăm noî atuncî, când impedecăm, ca traîul alor miî de ómenî să nu depindă dela voința unuî singur om, pentru libertatea luptăm, când luăm dela eî mijlócele de producere, când suntem în calea banchierilor, ca să nu pótă cuceri cu nedreptate aceea, ce servesce spre binele comun al tuturora.

Fie-care om are drept la fericire, unul ca și altul, dar bunăstarea comună să fiă scopul final, pentru care trebue să luptă fie-care.

Și dacă nu va maî fi pe lume ură, pismă, neunire, numaî atuncî vom póte ajunge idealul libertățiî omenescî.

Socialdemocrația dă pâne și libertate fie-căruî om și desteptă spiritul libertățiî, frățietățiî. Numaî

Abonațî Voința Poporuluî!

prin socialdemocrația putem înainta pe calea fericireĭ depline.

Socialdemocrația vrea, ca fie-care om liber să fiă și mulțămit. Vrea să stérgă de pe fața pămêntuluĭ tot, ce stă în calea fericireĭ. Aceste staŭ înaintea ochilor nostri, în ințelesul acestora lucrăm.

D a c ă a l t u t u r o r a v a f i p ă m ê n t u l, a t u n c ĭ f i e - c a r e o m v a a v e p a r t e d i n f e r i c i r e.

Bitierii fără de țară.

Un deputat și anume Géza Polónyi a cerut în casa țêriĭ, ca dreptul de alegere de deputat să nu aĭbă și socialdemocrații. Acesta s'a întêmplat cu ocasiunea aceea, când Francisc Kossuth în schimb pentru depunerea armelor a cerut mărirea numeruluĭ de alĕgĕtorĭ.

Atuncĭ domnul Polónyi a spus, că el numaĭ așa depune arma, dacă acest drept nu sĕ dă și b i t i e r i l o r f ă r ă d e țara, sub care nume pe noĭ ne a priceput.

Primim numirea. Da suntem bitĭerĭ fără de țara, pentru-că cine n'are în acésta țara din ce să pótă trăi, cine în acésta țară frumoasă nu capĕta nicĭ de lucru, deși ar lucra, da a c e l a e u n b i t i e r f ă r ă d e ț a r ă.

Noĭ, carĭ lucrăm, muncim ḑi și nópte primim numirea, dar întrebăm pe domnul deputat ce ar face f ă r ă d e a c e s t ĭ b i t i e r ĭ f ă r ă d e ț a r ă. De unde s'a câștigat milióneIe, cine l'a aleș cine trudesce, lucră și pentru el, de nu b i t i e r i u l f ă r ă d e ț a r ă.

Vrea domnul deputat să punem jurămênt că nu vom lupta pentru restîrnirea rîndulului de acum. Vrea, ca noĭ să susținem rîndul de adĭ, care ne apasă, ne jefuesce.

Nu, domnule deputat! De o mie de orĭ nu! Acesta nu vom face. Vom lupta maĭ departe, până nu va ave poporul sĕrman libertate deplină, până ce nu ave drepturile, carĭ după munca sa cu drept le merită.

Eră domnul deputat, domnul pămênturilor, domnul a maĭ multor palate, domnul milióneIor — să a ĭ b ă r u ș i n e.

Călindare le noastre.

Maĭ avem câteva sĕptĕmânĭ și Anul-Nou ne întră în casă mândru, rumen și sprinten ca un flăcău tinĕr și voinic. Cu el deodată rĕsare pe masa țĕranuluĭ român în haină nouă și frumoasă calindarul a Anuluĭ-Nou, pe când cel vechiu negru, mânjit și tot zdrențuit de greul ḑilelor, sĕ pune la odihnă în fundul vre-unuĭ lăzĭ.

Așa stând lucrul e datorința noastră să spunem poporuluĭ nostru romănesc că nu toate călindarele, ce sĕ tipăresc sunt călindare pentru popor și nu toate călindarele tipărite in romănește urmăresc scopurĭ bune și folositoare poporuluĭ nostru. De aceea la alesul calindaruluĭ să fim băgătorĭ de seamă pentru ce dăm și cuĭ dăm baniĭ nostri.

Numai calindarul „Voința Poporului“ să'l cumpĕrăm care este foarte frumos, și cu un cuprins bogat în care arată soartea Românului apĕsat și programa pentru care luptă socialismul.

Rĕspândițĭ dar fraților „Călindarul Voințeĭ Poporuluĭ,“ care este ne întrecut și costă numai 50 de fileri.

Datorința fiesce căruĭ frate adevĕrat este să cumpere și se rĕspândească „Călendarul Voințeĭ Poporului.“ Toți eceia cari voesc să aibă calendarul nostru sunt rugați a trimite baniĭ pe adresa: „Szabad Szó“ VII., István-ut 67.

TRIBUNA POPORULUI.

Din casa țĕriĭ. Acuma deja e sfânta pacea. Francisc Kossuth, a declarat în casa țĕriĭ că în schimb pentru mărirea dreptaluĭ de alegere, depune arma. Ministrul președinte Stefan Tisza ĭ-a promis și cu actul acesta s'a finit lupta, care deja de 11 lunĭ curge. Domnul deputat Polonyi însă a spus, că dreptul acesta să nu se dee și socialdemocraților numaĭ atuncĭ, de vor pune jurămênt, că nu vor lupta in contra rînduluĭ de adĭ. Respunsul deja ĭ-am dat în alt loc, aicĭ numaĭ din nou declarăm, că vom lupta și maĭ departe pentru libertatea tuturora. Ce privesce pacea e de însĕmnat, că noĭ, numaĭ noĭ eram aceĭa, carĭ deja la începutul lupteĭ tot am spus, că numaĭ așa să póte încheĭa pace dacă dreptul de alegere va fi mărit. Noi am trimis epistóle către deputațĭ, noĭ am luptat. n'am trudit. Resultatul a fórte puțin. Dar de ocamdată îndestulitor. Cu încetul, cu încetul trebue să invingem. Lupta însă tot curge. Partida popilor și o fracțiune a îndependentilor contiună, dar e sigur. că nu va dura mult timp. Lupta, de nu curge pentru binele poporuluĭ, de nu-ĭ sprijinită de popor, nu póte ave succes. Numaĭ și numaĭ însuflețirea poporuluĭ e aceea, prin ce putem ajunge la ce-va resultat, căcĭ glasul poporuluĭ e glasul luĭ Dumneḑĕŭ și vaĭ de acela care-șĭ astupă urechile de înaintea luĭ. Tot noĭ am cerut și darea progresivă, sub ce pricepem aceea, ca fie care om să plătéscă dare după averea sa. Mare resultat, numaĭ să-l și căpĕtăm.

Grijiți că vine lupul. In numĕrul trecut am amintit, că nisce plătițĭ a cormanuluĭ conchĭamă poporul la Orade. Fiind-că încă tot capĕtăm epistóle, în care nĭ sĕ scrie, că aceșĭ plătițĭ umblă prin sate, vorbind tot felurĭ de verdețĭ, încă odată vĕ admoniăm, ne cumva să vĕ lăsațĭ înșela. De vine în sat un atare plătit, precum am spus și în numerul trecut să-l dațĭ cu bâtu afară din sat. Partida nóstră nu tine adunare în Orade, ci în Szalonta Mare pentru bihorenĭ, și în Arad pentru cei din comitatul Arad. Vor fi afară de aceea adu-

nări in maĭ multe locurĭ, în opt comitate. Așadară nicĭ decât să nu mergețĭ la Orade, căcĭ adunările plătiților sĕ sfîrșesc tot-deuna cu mórtea unor frațĭ precum s'a întêmplat și în Szunyogd.

Congresul din Szegvár. In ḑiua a doua și treĭa a Crăciunilor unguresci sĕ va ține congresul membrilor de la casa satuluĭ în Szegvár, (comitatul Csongrád).

Fiind că din maĭ multe locurĭ am capĕtat scire, că în unele sate sĕ află membriĭ de la case satuluĭ, carĭ sunt socialdemocrați, rugăm pe acestĭ membriĭ și pe acésta cale, să se ducă la Szegvár, unde va fi vorba, despre programul membrilor de la casa satuluĭ.

Trenurile mĕrg la Szegvár dela Szolnok, Szentes și Hódmezővásárhely de a dreptul. Să venițĭ cu toțiĭ, éră de nu, fie-care sat să trimétă barem un represantant.

Inainte!

Adunare de la Szalonta-Mare. Și în Szalonta-Mare se va ține o adunare în diua a doua și treĭa a Crăciunilor unguresci. Adunarea va fi maĭ cu sama pentru bihorenĭ. Programul e urmator:

1. Starea organuluĭ din loc.
2. Mărirea „Voințeĭ Poporuluĭ“ și „Szabad Szó“.
3. Inființarea organelor.
4. Respândirea ideeĭ în comunele învecinate.
5. Pregătire la alegerile de deputat.
6. Ajutorarea partideĭ.

Precum arată și programul. în acesta adunare va fi vorbă despre binele poporuluĭ. Venițĭ cu toțiĭ, să arĕtăm lumiĭ, că suntem mulțĭ, să arĕtăm că suntem deja tarĭ, formăm o partidă, care trebue să ĭce în samă fiesce-cine. Venițĭ pregătițĭ-vĕ la lupta, care curge pentru voĭ, pentru bunăstarea vostră!

Pildă bună. Cu bucuriă pute vesti, că frațiĭ nostri din Szegvár, la alegerea membrilor de la casa satuluĭ aŭ ales numaĭ omenĭ carĭ sunt prietiniĭ adeverațĭ a poporuluĭ, va să dică ómenĭ carĭ se țin de partida socială-democrată reorganisată. Cu mândriă luăm de scire, salutăm pe frațiĭ din Szegvár și poftim lor tot binele. Credem, că membriĭ aleșĭ sunt convinșĭ despre aceea, că mult pot eĭ mulțămi poporuluĭ și dreptăților socialdemocrațieĭ. Credem, că se vor nisui a merita în crederea poporuluĭ și pentru binele aceluĭa vor lucra. Dar să nu stee la lucru de jumĕtate! Cum aŭ potut alege ómenĭ de aĭ lor în casa satuluĭ, așa pot alege și în casa țĕriĭ. Inainte numaĭ. Și vouĕ fraților Românĭ, vouĕ, carĭ maĭ cu sama suntețĭ apĕsațĭ, jefuițĭ, și vouĕ să ve fiă de pildă, să ve nisuițĭ și voĭ, ca în casa satuluĭ vostru să nu șédă ómenĭ, carĭ nicĭ în sama nu ĭaŭ poporul serman, ci ómenĭ de trébă, ómenĭ, carĭ merită în crederea poporuluĭ, va să ḑică ómenĭ, carĭ să tin de partida socială-democrată reorganisată din Ungaria. Dar nu numaĭ în casa satuluĭ, ci și în casa țĕriĭ să alegețĭ numaĭ oamenĭ de acele, carĭ într'adever sunt representanțiĭ poporuluĭ, carĭ într'adever luptă pentru binele poporuluĭ. Inainte. Uniți-vĕ sub stégul roșu al socialdemocrațieĭ și atuncĭ învingerea e sigură.

CRONICA.

Reținerea cătanilor! Ministrul de resboiŭ a dat ordin, ca cătanile, carĭ aŭ servit douĕ lunĭ, să fiă chĭămațĭ éră la cătaniă. Călĕrețiĭ tunariĭ remân și maĭ, departe în lăuntru. Ĕn vedețĭ, ce causéză vórbele góle ale domnilor deputațĭ. Fiind-că fără de voința lor nu sĕ póte face asentarea, sermaniĭ cătanĭ trebue să sufere și maĭ de parte. Astfel luptă domniĭ deputațĭ pentru popor. Ce le pasă lor. Eĭ să capĕtă numaĭ plata lor bună, poporul éră să trudéscă. Cu vórbe góle impedecă rĕndul normal al lucrurilor fără de orĭ și ce succes,

Băgați dară de samă, pe cine să alegețĭ de deputatul vostru.

Resboiŭ între Rușia și Japán. In Asia-din rĕsărit Japán vrea să ocupă o insulă cu numele Korea. Fiind-că Rușia vede periclitate interesele sale nu sĕ învoesce. Éră de alta parte și Rușia vrea să ocupă o țară cu numele Mandsuria în ce éră Japán nu sĕ învoesce. Venind astfel în conflict, resboiul sĕ póte astepta în fie-care moment.

Mântuirea sĕracilor. Partida liberală din Ungaria a decis, ca fie-care viceprеședent, din casa țĕriĭ să aĭbă o plata de 16,000 de coróne. Președintele prim are un salar de 24,000 de coróne. Vicepreședențiĭ până acum n'au avut. Dar acuma și eĭ vor avea. Lucrul lor stă din aceea, că așa de două-orĭ pe sĕptemână mĕrg în casa țĕriĭ, ṣed la masa președinteluĭ și une-orĭ ḑic câte-va vórbe. Pentru acest lucru mare dóră și eĭ merită 16,000 de coróne. Are poporul serman din ce plăti. Fiă însă vórbă despre poporul sĕrac, cum ar tăcea domniĭ deputațĭ. Corb la corb nu-și scóte ochiĭ.

Profetul Elias II. Un american cu numele Alexandru Dawie, a făcut o nouă religiune și a și aflat nisce ómenĭ necopțĭ la minte. carĭ l'au pride profet Scopul profetuluĭ însă era ca să adună banĭ cât maĭ mulțĭ. Pentru-aceea s'a dus la Newyork, credênd, că va afla ómenĭ, carĭ încreḑêndu se în el ĭĭ vor de banĭ. Planul însă nu ĭ-a succes și profetul s'a dus la Paris tot cu ținta de a propaga religiunea făcută de el însușĭ. Acum capetăm scirea că Dawie, cine de altcum era om fórte bogat, ș'a perdut averea. espedițiunea în Newyork ĭ a costat maĭ mult de 2 milióne de coróne. Nu religiune nouă, dreptate și drepturĭ sunt de lipsă poporuluĭ.

Luptă sângerósă într'un teatru. In Ixel (Francia) s'a predat a piesă teatrală cu titlul. „Domniĭ.“ Când s'a început predarea ceĭ din partida popilor au început a fluera, a face sgomot

---

Organisați-ve în pace!

și altele. Socialdemocrații fiind-că piesa tractéză miseria poporuluĭ și spune adeverul în fața domnilor, s'aŭ ținut de datorință a țipa afară pe klerikalĭ. S'a început o bătaĭe gróznică cu scaune, ĭegĭ și celalalte, după aceea eșind din teatru și cu pistóle. Abĭa l'aŭ putut despărți.

Mulțĭ dușmanĭ avem, dar dacă vom ține la olaltă, trebue să invingem !

Mórtea uneĭ îmblânḑețóre de leĭ. Din Dessaŭ ni sĕ scrie, că acolo leiĭ aŭ sfâșiat o îmblânḑĕtóre. Lucrul s'a întêmplat așa.

Când a întrat îmblânḑĕtórea în casa leilor, un leu a început a murui. Imblânḑĕtórea ĭ-a tras una cu o vergéuă. Abĭa ca acesta s'a întêmplat, sărĭ leul spre îmblânḑĕtóre și cu talpa ĭ-o dat o lovitură în cap, așa că îmblânḑĕtórea cădŭ de loc mórtă la pămênt. La mórtea îmblânḑĕtóreĭ eraŭ de față și pruncii eĭ. Publicul de sine s'înțelege avea mare frică.

Hoție. Lăngă Pesta aŭ atăcat hoțiĭ un om, care eșind dîn crismă, chĭar mergea acasa. Hoțiĭ maĭ ântâĭu l'aŭ lovit în cap, după aceea aŭ luat dela baniĭ în suma de 120 de coróne. Hoțiĭ aŭ fugit și pănă-acuma încă nu l'aŭ nu prins.

Furt. In ministeriul de interne nu oficiant a furat maĭ mult de 100,000 de coróne. De bună somă îl vor declara de nebun, căcĭ domnul dom remâne.

POSTA POPORULUI.

P. Lazar Duud. Baniĭ am căpĕtat, fóia trimitem.

Joan A. Baja. Publicăm versul, să vadă poporul serman, cum trebue să luptă fiecare socialdemocrat adeverat. Ĕtă versul.

Frațĭ cu frațĭ într'o unire
Sub stégul roșu luptăm
Căcĭ prin luptă și ĭubire
Și dreptul îl capĕtăm.

Julian P. Ternova. Am publica versul dar n'avem loc. Póte în numĕrul viitor.

Maĭ multora. Partida nu respunde numai pe epistóle in carĭ sĕ află timbru pentru respuns.

Cine vrea să capete rĕspuns in epistolă, acela trimeată și timbru (șteamplă), căci altcum îĭ vom rĕspunde numai în posta poporuluĭ.

Scrisori : întrebări, cereri către partidă sunt de a se adresa: Szabad Szó Budapesta VII., István-ut 67. Aicea este localul partidei și de aici secretariul dă sfaturi in ori-ce afacere. Banii să se trimeată pe adresa: Szabad Szó István-ut 67.

Abonamentele să se trimeată numai pe următoarea adresa: **Szabad Szó Budapest, István-ut 67.**

ADUNĂRI.

Adunare fórte frumósă a ținut partida nóstră în **Uj-Pest,** unde aŭ convenit miĭ și miĭ de lucrătorĭ. Oratorul era fratele Erl Ferencz, care intre altele a predat și nedreptățile, ce a suferit cu ocasiunea alegeriĭ din Ugra.

Adunarea maĭ cu sama pentru aceea e de mare insemnătate, că frațiĭ nostri au chĭămat și plătițiĭ cormanuluĭ asigurându-le drept de vorbire liberă. Plătițiĭ însă n'aŭ venit, că aŭ avut frică, ca vor eși la ivélă mișeliile lor.

Vedênd din acesta poporul adunat, că vórba lor nu e alta, decât minciună gróSă, aŭ votat încredere deplină și de altfel ĭubituluĭ secretar, Mezőfi Vilmos. Cu acest act frumos s'a sfirsit adunarea poporuluĭ.

Adunarea din **Sükösd** încă era frumósa. A fost de față și deputatul cerculuĭ Pozsgai Miklós, care a declarat, că primesce ideile socialdemocrate luptă pentru ele, dar nu vrea ca și în cercul seŭ să aĭbă teren. Deputatuluĭ a respuns fratele Magyar între strigătele de să traĭască a poporuluĭ.

Maĭ eraŭ adunărĭ în **Marczibánya**, unde a predicat fratele Ádám, maĭ departe în **Kisujszállás, Henczida, Duud, Kislratos, Kun-Szent-Miklós.** Aŭ predicat frațiĭ Gál, Ádám, Beller, Csanády si alțĭ luptașĭ vrednicĭ.

Cărțile noastre romănești

Urmatoarele cărți romănești se află de vînzare la libraria Szabad Szó VII., István-ut 67.

	Cor. Fil.
Manifestul socialist de Marx și Engels	—.36
Primejdia națională sau Rusia și Romània	—.10
Al V., VI. și VII. lea răspuns la mesagi de deputatu Socialist român Morțun bucata	—.10
Chestia evreiască, cuvintare în parlamentu Rumâniei de Morțun la 8 Febr. 1893	—.10
Cărți de cetire socialistă	—.20
Tactica socialdemocrației	—.50
Ce este și ce vrea socialismul	—.10
Manifestul partidei muncitorilor	—.36
Pușcăriașul monolag și desrobirea muncei și Piesă populară	—.10
Socialismul și Intelectuali i	—.25
Chatechizmul femeei Muncitorului	—.20
Statul viitor și Socialdemocrația	—.20
Cântece de 1 Mai	—.20
Ce voesc socialdemocrați program	—.10
Vin socialdemocrațiĭ 100 daraburi	2.—

Editura partideĭ socialdemocrate reorganisate din Ungaria
Redactor responsabil: Csenady Deneș.
Tipografia Ștefan Nagel
Budapesta, VII., Vörösmarty-utcza 17.

„Muncitoriĭ, lumeĭ uniți-ve !“